No. 1632 | **DE TIJD.** | 1852

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 3 SEPTEMBER.

AMSTERDAM, 2 September.

De zegepraal der Katholijke Kerk,

[illegible] in de te Dresden verschijnende *protestantsche Freimüthige Sachsen-Zeitung* van 20 Aug., hadden wij kort geleden gelegenheid te doen opmerken, en meer bijzonder onze aandacht daarop te vestigen; zonder nijd of afgunst hadden wij die vruchten van de groote werkzaamheid op het gebied der Katholijke Kerk aanschouwd, welke niet enkel vruchten voor Rome en voor de katholijke geloofsbelijdenis; niet enkel winst voor den staf der katholijke prelaten, maar voor het Kruis zijn, waarvoor wij allen, Protestanten, Hervormden en Katholijken de knie buigen. In de Jezuiten-missien en in al de katholijke geloofs-uitbreiding (Propaganda) hebben wij niet, als menig ander Protestant, het geringste gevaar of bedreiging voor het Protestantismus kunnen zien. Een regtstreeksche aanval op de leer der Luthersche Kerk is, voor zoo veel wij weten, nergens daarmede verbonden geweest. Daarentegen zien wij wel vruchten der missien, die voor alle christelijke belijdenissen en voor den Christelijken Staat nuttig zijn. Wanneer deze, door het christelijk gebod geleerd, een afschuw krijgt van den meineed, dien hij op het punt stond te doen, gene terugtreedt voor de echtbreuk; wanneer de dief restitutie doet, de bedrieger en lasteraar in zich zelven keert; wanneer de slechte voogd niet langer weduwen en weezen benadeelt; wanneer de speler en de dronkaard zijne hartstogt laat varen; wanneer de trage kerkganger dorstig wordt naar de vertroostingen van het Christendom; wanneer hier de geest van opstand tegen overheid [illegible] tegen God [illegible] geen onderscheid maken, of zulke vruchten door de missien der Jezuiten, dan door de innerlijke zending der Evangelische Kerk zijn voortgebragt. De eene christelijke belijdenis mag daarom naijverig zijn op de andere, maar zich niet daardoor aangevallen of bedreigd achten.

Het wufte volksgeschreeuw over de Jezuiten, over gevaar en verlies voor de godsdienst, moet bij den echt Lutherschgezinden niet meer gelden dan bij den verstandigen staatsman de politieke tinnegieterij over den bondsdag, de verdrukking der regering en de belastingen.

Ernstiger en meer overweging waard schijnt het standpunt, dat de Katholijke Kerk in grootendeels Evangelische landen tegenover de Staatsregeringen inneemt. In den jongsten tijd hebben wij dienaangaande het verschijnsel gezien, dat de Staatsregeringen met de Kerkvoogden verschil hebben gekregen over magtsbevoegdheid. In het naburige Pruissen b. v. hebben deze verschillen alreeds een zoo hatelijk karakter aangenomen, dat de Pruissische Katholijken al ligt zouden kunnen gelooven, dat de regering het katholijke leven zoekt te onderdrukken en te vervolgen, hetgeen toch zeker haar doel niet is. Zulke verschillen ontspruiten altoos en zijn altoos ontsproten uit eene miskenning van het wezen [illegible] is zij, [illegible] gelijk gesteld, dan moet men haar de ontwikkeling van haar eigen wezen geven en laten, en haar niet den protestantschen vorm van kerkbestuur opdringen. De Katholijke Kerk is nu eenmaal een eenige groote, over de gansche aardbol verbreide eenvormig ingedeelde ban, welker regerende aanvoerder de Paus is. Deze regering is niet gebonden door politieke grenzen, zoo als het bestuur der Evangelische Kerk, en zij kan ook zonder krenking van het katholijk geloof niet beperkt of opgelost worden door eene protestantsche regering; want in dezen oogenschijnlijk uitwendigen bouw, ligt wezenlijk het katholijk begrip van kerkelijk gezag opgesloten. De ondergeschiktheid der katholijke geestelijkheid in kerkelijke zaken aan de kerkvoogden is daarom eene noodzakelijke voorwaarde in de katholijke leer.

Doet de wereldlijke Staatsmagt, gelijk onlangs in Baden, daarop eene ingreep, dan kwetst zij de Katholijke Kerk als zoodanig, en handelt in strijd met de erkenning, welke de katholijke godsdienst in alle christelijke staten vindt. In Pruissen worden nog erger dingen voorbereid. Wanneer de wereldlijke magt aldaar de in den laatsten tijd zoo dikwijls gebleken streving wil doorzetten, om zich in het katholijke kerkorganismus belemmerend te doen gelden door administratieve maatregelen, dan is het niet moeijelijk te voorspellen, dat de zwaarste konflikten daaruit zullen geboren worden. Zulke konflikten zijn nadeelig voor de katholijke volksmissien. Dat men aan de Katholijke Kerk haar eigen konstitutie en haar zelfstandig leven late behouden. Daarin van Staatswege konstitutionneele en administratieve verbeteringen te willen brengen, heeft aan de Evangelische Kerk nimmer gebaat.

Tot welke ellendige wapenen eene zekere protestantsche pers gedwongen is haren toevlugt te nemen, toont de Eerw. Brouwer, in zijn voortreffelijk *Beroep*, in de tweede plaats aan, naar aanleiding van een der gemeenste werken, welke, in ons land ooit het licht hebben gezien, en tot welks qualifikatie ons eigentlijk het geschikte woord ontbreekt. — naar aanleiding namelijk van *Maria Monk*. Wat door den geachten auteur over dat schandelijk persoontje, over haar geschrift en over de booze spekulatie, welke daarmede door de geheime genootschappen gedreven wordt, in 't midden wordt gebragt, is der behartiging overwaardig. Intusschen zullen wij heden daarbij niet vertoeven, omdat wij, naar ons verzekerd is, spoedig in staat zullen worden gesteld, om Maria Monk nog meer van nabij te leeren kennen, dan uit het *Beroep* van den Eerw. Brouwer. Dit weinige slechts zij omtrent haar voor heden genoeg. Maria Monk wordt door eene zekere protestantsche pers voorgesteld Non te zijn geweest in de jaren 1829—1836 in een klooster te Montreal. Welnu, *officieele stukken*, die [illegible] zullen worden gemaakt, *hebben het zoo klaar gemaakt als het licht van den dag, dat Maria Monk nooit Non geweest, dat zij in haar gansche leven slechts éénmaal en slechts een kort oogenblik, in een klooster geweest is* — MAAR DAT ZIJ DE ERKENDE BIJZIT WAS VAN DOMINÉ HOYTES, *onder wiens ingeving zij haar lasterschrift geschreven heeft!* Wat wil men meer, om te weten in welke modderpoelen door eene zekere protestantsche pers in Nederland gewroet moet worden om tegen de Katholijke Kerk, hare instellingen en hare bedienaren eenigtwat te kunnen argumenteeren? Allezins ter snede is dan ook de aanmerking van den Eerw. Brouwer (blz. 28): »Onze kloosters moeten nog al wel in orde zijn, zoodat zelfs bij Fakkellicht de oogen van Argus niets konden vinden in Europa, om het op schandalen azend, en daaraan gewoon geworden publiek te vergasten. Men moet in de andere wereld zoeken, en Maria Monk, schoon ter plaatse verfoeid, weerlegd, veroordeeld, niet geloofd, vergeten, moest worden opgerakeld ...... met NB. authentieke stukken!!"

Vanwaar echter, vraagt zich de Eerw. auteur, dat er maar zoo weinige Protestanten zijn, die zich kunnen voorstellen dat door de God geheiligde Priesterschap en door de gewijde maagden, die zich aan de dienst des Heeren verbonden hebben, de deugd der kuischheid, tot welker naleving zij zich vrijwillig verpligt hebben, beoefend wordt? Treffend en schoon is het antwoord dat hij op die vraag geeft, grootendeels met de woorden van Lacordaire.

»»In de zestiende eeuw, zegt hij, bevond zich in een uithoek van Saksen een man, die het plan had, om te hervormen, en zeker meer dan iemand van zijn tijd, had hij het regt toe. Hij had trouwens van God ontvangen eene welsprekendheid, die met gelijke vruchtbaarheid van zijne lippen en uit zijne pen vloeide. Vurig van aard, als hij was, kon hij evenzeer door liefde terughouden, als door zijn leer onderwerpen, en in zijn karakter scheen niets te ontbreken om de magt zijns geestes te verzekeren.

»»Voegt hierbij, dat hij een monnik was. De Kerk had hem uit de wereld genomen, met de kap bekleed, in 't boetgewaad gehuld.

»»Hij had gevoeld de gelukkige roede der tucht, de zoete vreugde der nederigheid, en dat mengsel van een gelukkigen aanleg met eene sterke genade had hem wonderlijk toegerust, om aan anderen 's Hemels gaven mede te deelen, welke te grooter waren, omdat zij door zijn hart waren heengevloeid. Wat wilt ge meer? Een man van genie, redenaar, monnik, al de kracht en al de roem in *eene* hand gelegd!

»»Welnu laat hij zijne taak beginnen.

»»Hij heeft ze volbragt;.... maar waar vind ik hem weder?

»»Niet meer aan den gewijden haard, onder het dak eens kloosters, maar in een gewoon burgerhuis, met uitgestrekte voeten, bij een vuur gezeten, en eene vrouw naast hem!

»»Luther, met dubbelde banden, aan de wet der kuischheid gebonden, door de zalving des Priesterschaps en de eeden des kloosters. Door de Kerk was hij geplaatst onder hare Gezalfden, en hij had de Kerk niet rein genoeg voor hem gevonden.

»»Ziedaar de monnik gehuwd! en niet hij alleen. Zijn woord brak de deuren der oude kloosters van Germanië. Hij ontrustte de verjaarde kuischheid des grijsaards en de nog meer reine deugd der jongelingen: al de begeerlijkheden des vleesches trok hij van uit het slijk. God had niet alleen door het Katholicisme, zijne priesters tot volledige onthouding opgevoerd. Hij had ook duizende anderen daartoe lust en kracht geschonken. Hij had naast elk soort van ellende eene virginiteit gesteld, om hare moeder en zuster te zijn. Luther heeft alles verwoest. Hij heeft het Priesterschap in zijn wortel verdroogd, door het de fikteekenen van Jezus Christus te ontnemen, welke het door de zuiverheid, in een gekruisigd leven, dragen moet. Hij heeft der wereld die bevoorregte zielen teruggegeven, welke haar het Evangelie ontroofd had; hij heeft die eenzaamheid ontvolkt, waar het gebed onder de hoede der zelfverloochening de wacht hield. En dat hart, dat genie, die magt van welsprekendheid, die geesteskracht — al die hervormingsplannen, wat hebben ze uitgewerkt, waarop kwam alles neer.... niet op een zondvloed.... maar op een huwelijk (1)!"

»Ja, teregt heeft onze Erasmus het gezegd, dat alles bij de Hervormers op een huwelijk neerkwam, — *en sinds dien tijd heeft men bij Protestanten geen denkbeeld meer van virginiteit.*"

Het gaat ver! Weet men hoe ver — namelijk met de ontkenning van 's menschen vrijen wil, niettegenstaande het verstand absoluut vrij wordt verklaard, — met de prediking eener erger dan Oostersche fataliteitsleer, met de verkondiging der verfoeijelijke stelling, dat godsdienst en christelijke beschaving zonder eenigen den minsten invloed zijn op deugd en goede zeden? Weet men hoever men daarmede gaat? hoe ver men met het onzinnigste scepticismus in Nederland reeds gekomen is? Men leze en overwege de volgende woorden, voorkomende in het *Tijdschrift voor de Geneeskunde*, door Dr. L. Ali Cohen, 1852, blz. 254. Die ze zonder huivering lezen kan, is reeds voor meer dan de helft verloren! Aldus Dr. Ali Cohen:

»De afhankelijkheid der geheele menschelijke maatschappij van hoogere wetten is zóó groot en zóó zeker, zoo wel wat des menschen zedelijken, als ligchamelijken toestand betreft, *dat men evenzeer vooraf [illegible] kan bepalen, hoe velen menschen in een gegeven land en in een gegeven tijd hunne handen zullen bezoedelen met het bloed hunner medemenschen, hoe velen er zich zullen schuldig maken aan valschheid en vergiftigingen*, — evenzeer als men den regel der geboorte en sterfte in dat land en in dien tijd kan opgeven. Deze vast bepaalde verschijnselen in het leven der menschelijke maatschappij zijn de noodwendige gevolgen van vast bepaalde wetten in de natuur, en die zoo wel *buiten* den mensch liggen, als *in* hem zijn gezeteld, voor zoo verre zij het resultaat zijn van zijne bewerktuiging, zijne beschaving, zijne welvaart, de instellingen waaronder hij leeft en vele andere omstandigheden meer. Wil men den invloed leeren kennen *buiten* den mensch werkende, men lette onder meer b. v. op de onlangs bekend gemaakte onderzoekingen van Boudin, *over den invloed van de dubbele draaijing der aarde op den zedelijken en ligchamelijken toestand van den mensch.* Ook uit deze onderzoekingen blijkt weder, hoe zeker geboorte en sterfte, temperatuur des ligchaams, [illegible]

(1) *Conférences par H. de Lacordaire*, 1845.

natuurlijke dood en zelfmoord, vermogens van den geest, krankzinnigheid, misdaden, enz. afhankelijk zijn van de algemeene wetten, waaraan onze aardbol, met al wat er op leeft, is onderworpen."

Hulde aan Dr. Newman.

Bedrag der vorige opgave	*f* 540.91
Van G. K.	„ 10.00
	f 550.91

Van eene veelgeachte hand uit Utrecht ontvangen wij een schrijven, hetwelk in alle deelen het berigt bevestigt, dat wij in ons N°. 1630 uit Utrecht mededeelden, betreffende het daarstellen, in de Augustijnenkerk, van twee eikenhouten gaskroonen, enz. Alleen worden wij verzocht te doen opmerken, dat de gaskroonen, niet gelijk dat berigt luidde, *zeventien* voet, maar *een en vijftig* voet in omtrek beslaan.

Gisteren middag heeft de beurstrein van Rotterdam op deze stad, een oponthoud gehad van bijna een paar uren. In vollen gang zijnde, nabij Piet-Gijzenbrug, vóór dat men aan den bogt van Voorhout komt, liep de lokomotief eensklaps van de rails. Gelukkig dat onmiddellijk de ketting, die den tender aan den goederen-wagen hecht, brak, waardoor alleen de lokomotief en de tender de rigting naar de sloot namen, en de trein nog wel een vijftig ellen op de rails bleef voortloopen.

De lokomotief is in de sloot gestort, doch de tender bleef op den wal staan. De reizigers en ook de stoker op de lokomotief hebben hoegenaamd geen letsel bekomen, doch de zoo wakkere machinist Hagendijk is een weinig gekwetst. Geheel het personeel heeft loffelijk gewerkt om een ongeval, gelukkig tot de zeldzaamheden op onze spoorwegen behoorende, zooveel en zoo spoedig mogelijk te verhelpen, terwijl de administratie doeltreffende maatregelen nam, om het vervoer van reizigers en goederen te bevorderen. (*A. C.*)

De Staatsraad-Kommissaris des Konings in de prov. Noord-Holland, heeft ter kennisse van belanghebbenden gebragt, dat de opening der groote jagt voor dit jaar in deze provincie is bepaald op Vrijdag 10 Sept. e. k.

Naar men verneemt worden er reeds te Haarlem toebereidselen gemaakt voor de algemeene tentoonstelling der Hollandsche Maatschappij van landbouw, die op het laatst dezer maand in eenige der lokalen van de kazerne aan de Kleine Houtweg zal plaats hebben. Zoo wij wel ingelicht zijn, zullen er belangrijke inzendingen zoowel van vee als van voortbrengselen van den akkerbouw voor die tentoonstelling geschieden, niet alleen uit de provincien Holland, maar ook uit andere gewesten van het Rijk. Behalve goud en zilver zijn, ook bij het programma belangrijke werktuigen tot prijzen uitgeloofd geworden. Onder de algemeene bepalingen wordt ook met genoegen opgemerkt, dat bij het bestuur het voornemen bestaat, om de bij het programma uitgeloofde prijzen zoo veel mogelijk toe te kennen, door dat zij uitgeloofd zijn voor de beste ingezonden voorwerpen, mits dat zij de onderscheiding van eene prijs niet onwaardig zijn. De bepalingen omtrent den tijd der inzending met bijvoeging van behoorlijke getuigschriften en bewijzen zullen naar de aankondiging daarvan, ook strenger dan vroeger worden opgevolgd; het is te hopen dat daaraan de hand zal worden gehouden, want alles is zoo ruim gesteld, en voor een ieder zoo begrijpelijk en gemakkelijk gemaakt, dat dergelijke verzuimen een ieder zich zelf te wijten zoude hebben. Het is niet te ontkennen, dat sedert de oprigting dezer belangrijke maatschappij van landbouw het bestuur zich heeft beijverd, om de inzendingen naar hare tentoonstellingen voor de landbouwers zoo gemakkelijk en smakelijk mogelijk te maken, en een ieder tot inzending als het ware uit te noodigen.

Uit het programma blijkt ook, dat de leden van het hoofdbestuur bepaald hebben op deze tentoonstelling *niet te zullen mededingen* en hunne produkten alleen tot opluistering te zullen inzenden. Hoewel deze bepaling op nieuw de kenmerken draagt, dat het bestuur zich, behoudens geheel belangloos voor de maatschappij aanwendt, is het echter te hopen, dat de leden van dat bestuur met hunne inzendingen niet zullen achterblijven, die dikwijls vorige tentoonstellingen tot sieraad verstrekten. Wij wenschen dat alle deze met zooveel ijver aangewende pogingen door eene ruime inzending en eene luisterrijke tentoonstelling mogen bekroond worden, en dat Haarlems ingezetenen ook niet zullen achterblijven, om het den bezoekers van dit landbouwfeest binnen hunne muren zoo aangenaam mogelijk te maken, even zoo als het geschied is in alle de steden, alwaar deze maatschappij hare algemeene tentoonstellingen vroeger heeft gehouden. Wij houden ons overtuigd, dat de tentoonstellingen van landbouw, zoo als die door de Hollandsche maatschappij telken jare worden gehouden, voor de landbouw aangenaam zijn en voor den landbouw in het algemeen goede en voordeelige vruchten moeten dragen. — Na den afloop der tentoonstelling zal er eene verloting van werktuigen, gedeeltelijk van de landbouwkundige tentoonstelling herkomstig, en van vee plaats hebben. De hoegrootheid der prijzen zal afhangen van de mate van deelneming. De loten echter zijn voor den geringen prijs van *f* 1,50 het stuk verkrijgbaar bij de sekretarissen en penningmeesters der afdeelingen van die maatschappij.

De direktie der Nederl. Bank heeft, naar aanleiding van het Kon. besluit van 9 Julij jl., bekend gemaakt, dat op 31 Aug. jl. in omloop waren aan bankbiljetten *f* 75,231,550; dat de saldo's van rekeningen-courant beliepen *f* 7,355,396.14; en dat aan munt en muntmateriaal voorhanden waren *f* 95,863,444.71.

Naar men berigt, zou de koncessionaris van de onderzeesche telegraaflijn tusschen Scheveningen en Engeland aan onze regering het verzoek gerigt hebben, des noods met aansluiting van binnenlandsche depêches zijne telegraaf-kommunikatie te mogen voortzetten tot Amsterdam en Rotterdam, en dat hij, na eerst aanvrage gedaan te hebben tot het aanleggen eener lijn naar de Hanoversche grenzen, om die tot Bremen en Hamburg voort te zetten, aan de regering aangeboden zou hebben, om zonder eenige subsidie van het Rijk, dadelijk alle telegrafische lijnen in ons land daar te stellen, zoowel die reeds gemaakt worden, als die men voornemens is te maken; zich verbindende, om binnen zes maanden, alle lijnen naar het buitenland en de verbinding met alle hoofdplaatsen in het rijk daar te stellen en tevens de verschillende ministerien telegrafisch te verbinden. Behalve den door hem te stellen borg voor de spoedige uitvoering, moet de adressant ook aangeboden hebben, bij onze regering eenen voortdurenden borg te deponeren, als waarborg voor de geregelde dienst bij de telegrafen en de nakoming der te stellen voorwaarden, en tevens zich bereid verklaard hebben, om over te nemen alle kontrakten, door onze regering reeds aangegaan voor telegrafische verbindingen, en kontant te restitueren alle uitgaven, door haar reeds gedaan, ja zelfs om alle ambtenaren, reeds bij den Rijks-telegraaf aangesteld, of schadeloos te stellen, of bij zijne onderneming te plaatsen. Hierdoor zou dus de Staat besparen de sommen, voor dit jaar voor de telegrafen op de begrooting gebragt, en die sommen, welke nog in het vervolg daarvoor benoodigd zullen zijn, en op den duur alle berigten der Hooge Regering kosteloos per telegraaf kunnen verzenden. Niettegenstaande al de lasten, welke uit genoemd aanbod voor den koncessionaris zouden ontstaan, zou men hierdoor nog in staat zoo zijn, om volgens een veel goedkooper tarief te werken, dan zulks door den Rijkstelegraaf geschieden kan.

Men schrijft uit België:

„Voor eenige maanden heeft de rederijkers-kamer eene belangrijke prijsvraag uitgeschreven, namelijk: *Welke voordeelen kunnen er, voor Vlaamsch-België, voortvloeijen uit eene nauwere verbroedering tusschen Noord en Zuid-Nederland?* beschouwd uit een stoffelijk, zedelijk en staatkundig oogpunt. De gouden medaille, voor de beantwoording uitgeloofd, is met algemeene stemmen toegekend aan den heer A. Sniedérs, Jr., te Antwerpen. Wij deelen dit niet enkel mede om te doen zien, welke strekking de Vlaamsche gezelschappen hebben, maar ook omdat de heer Sniedérs, wien de onderscheiding te beurt viel, een Noord-Brabander van geboorte is, die sedert eenige jaren in België zijn verblijf houdt."
(*N. R. C.*)

Het algemeen provinciaal stads- en akademisch ziekenhuis te Groningen is thans gereed. Het heeft beneden 21 zalen van verschillende grootte, benevens wachtkamers voor de heeren studenten. De bovenverdieping bestaat insgelijks uit verschillende vertrekken en is ingerigt tot een verloskundig etablissement, met eene woning voor de baker, kamers voor hoogleeraren en studenten, enz. Ruim 200 zieken kunnen in het gesticht doelmatig worden verpleegd. Men zal er nu nog een badhuis bijbouwen.

Uit Arnhem wordt geschreven, dat dezer dagen door de heeren Gebr. van Oyen, goud- en zilver-borduurwerkers te 's Gravenhage, op de Tentoonstelling aldaar zijn ingezonden drie in goud geborduurde Nederlandsche Wapens, welke zij in 1850 voor Z. M. den Koning hebben vervaardigd en welke wapens op de hofkoetsen bij de opening der Staten Generaal, alsmede bij andere festiviteiten worden gebruikt. Die kunstarbeid verdient bijzondere opmerking, omdat zij geheel en al met de naald is bewerkt.

'S GRAVENHAGE, 1 Sept. Op heden is door den minister van Finantien, overeenkomstig art. 4 van Z. M. besluit van 25 Aug. jl., de algemeene kommissie van liquidatie der zaken betreffende de voormalige wees- en momboirkamers, beëedigd en geïnstalleerd.

UTRECHT, 31 Aug. Dezer dagen geraakten twee kinderen alhier al spelende in twist, de moeders dit ziende, namen het ieder voor haar kind op; maar op het oogenblik dat deze krijg een heftig aanzien begon te krijgen, bleef eene der vrouwen plotseling dood. Zij laat haar man met negen kinderen achter. De andere vrouw is van den schrik gevaarlijk ziek. (*N. R. C.*)

NIJMEGEN, 1 Sept. Het onweder, dat eergisteren middag c. a. half een ure zich boven deze stad, vergezeld van eenen hevigen regen, ontlastte, heeft in de Overbetuwe eenige schade aangerigt in de nabijheid van Huissen, waar de bliksem in een huis is geslagen, ten gevolge waarvan het afbrandde, zonder dat menschen levens te betreuren waren. Ook de inboedel is gered; grootere schade heeft het in de omstreken van Druten aangerigt. Men schrijft ons daaromtrent het volgende uit Afferden 30 Aug. Heden, even na de middag, vernielde de hagelslag door eenen sterken wind begunstigd, in weinige oogenblikken, de welig groeijende tabaksplanten welke den 3 Aug. gedeeltelijk, reeds veel geleden hadden. Op eenige plaatsen, waar de hagel niet zoo hevig en de plant tegen den fellen wind beschut was, is de helft wel onbeschadigd gebleven, doch de akkers die gisteren een oogbetooverend gezigt opleverden, vertoonden thans slechts eenen flaauwen schijn en treurige blijken der vorige schoonheid.

De schoone en edele tabaksplant verschaft aan de meeste inwoners alhier, hun bestaan, en is nu aan eene jammervolle vernieling prijs gegeven. Het laat zich alzoo begrijpen, dat vele menschen hier van hun bestaan beroofd en in droefheid gedompeld zijn.
(*Gelderlander.*)

ROSENDAAL (Noord-Braband), 31 Aug. Gisteren, Maandag, middag ten half een uur ontlastte zich een schrikkelijk onweder boven deze plaats, vergezeld van zwaren regen. Drie zware donderslagen deden aan en vermijdelijke ongelukken gelooven; op hetzelfde oogenblik weergalmde dan ook de kreet van: brand! brand! door de plaats, en bragt ontzetting en schrik bij allen. De bliksem was namelijk na een rij van huizen voorbijgeslingerd te zijn, eensklaps in eenen gang als een vuurklomp blijven hangen, sloeg toen door het dak van een huis, komt in eene kast, verbrijzelt de deur, en vliegt door den gevel naar buiten, waarin hij een langen zwaren barst achterlaat. Langs de schouw komt hij weder in hetzelfde huis, in een vertrek waar twee vrouwen bij het vuur zaten, waarvan de eene met een zuigeling aan de borst, werpt de kachel omver, en verbrijzelt alles wat hij ontmoet. De beide vrouwen vielen op het gezigt van dat vliegende vuur in zwijm, gelukkig zonder gedeerd te worden, het kindje alleen had eenig letsel aan het hoofd bekomen. Toen springt de elektrieke vonk over de straat heen en weder in een ander huis door een raam, dat hij gansch verbrijzelt; het onderste gedeelte daarvan werd met eene vervaarlijke kracht opgenomen en naar de overzijde van de straat in eenen muur geworpen, waaruit men het niet dan met veel moeite konde uitbreken. De bliksem schiet in eene kamer, verbrijzelt daar eene menigte borden en schotels, waarvan daar een magazijn was, slingert vervolgens driemaal door den gevel heen en wederom terug, telkens een groot gat makende; de gevel zakte gansch zootover. Eene schrikkelijke stank vervulde nog lang hierna de beide huizen. Nog aan vele andere huizen heeft dezelfde slag schade toegebragt; vele vensters en ruiten werden verbrijzeld; gelukkig echter had de brand geen voortgang; alles waaraan de bliksem kwam, was vernield. (*H.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 Aug. De strijd tusschen de *Moniteur* en de *Times* duurt nog voort, en de policie begint zich in de zaak te mengen door strenge maatregelen te nemen tegen de korrespondenten der voorname Engelsche bladen. Men twijfelt echter zeer, of daardoor wel het gewenschte doel zal bereikt worden; want als men de bekende korrespondenten verdrijft, dan zullen de voorname Engelsche organen zeer gemakkelijk andere bekende of aan ieder onbekende korrespondenten weten te vinden, en het is daarbij wel te voorzien, dat de taal der Engelsche bladen heviger zal worden, al naar mate zij aan vervolgingen bloot zullen staan.

— Volgens het besluit van den gemeenteraad te Parijs, zal de openbare gasverlichting door de maatschappijen moeten geleverd worden voor 20 centimes de kub. el. De taks voor de verlichting der partikuliere huizen zal bepaald blijven op 44 centimes, maar later trapsgewijze verminderen tot 35 centimes.

— Thans zal weldra het grootsche plan zijn beslag krijgen om in de Champs-Elysées een kristallen paleis te bouwen, geschikt voor het houden van tentoonstellingen en het vieren van groote burgerlijke en militaire feesten. De heeren Ardoin en Comp. zullen daartoe het geld leenen.

— Men verneemt, dat de kongregatie van het Ora-

torium van Frankrijk, welke door den Kardinaal Petrus de Breville in 1611 gesticht, doch in 1790 gesupprimeerd werd, thans met goedvinden van Z. H. en van den Aartsbisschop van Parijs, zal worden hersteld door den Eerw. Petetot, pastoor van Saint-Roch.

Deze kongregatie, die ten doel heeft onder het oog der bisschoppen geleerde geestelijken te vormen, die in de kanselwelsprekendheid uitmunten, heeft gedurende de twee eeuwen van haar bestaan, een groot aantal door kennis en deugd uitstekende mannen gevormd. Genoeg zij het de namen te noemen van Malebranche, Massillon, Mascaron, Dumarsais, Niceron, Labletterie, Toncemague, Dotteville en den president Hénault.

MADRID, 26 Aug. Men verwacht binnen kort de sluiting van een postverdrag tusschen Spanje en Engeland.

— Er is sprake, dat de heer Reynoso, minister van openbare werken, eerlang door den heer Bordia, direkteur der belastingen, zal vervangen worden.

— De dagbladen zijn vol van bijzonderheden nopens de jagt, die door de gendarmerie in verschillende provincien, vooral in die van Cordova, Sevilla en Malaga, op de straatroovers gemaakt is.

— De berigten uit Lissabon, van 21 Aug. melden, dat de koninklijke familie naar Mafra is vertrokken en dat de minister van Justitie en van eeredienst, de heer Seabra, het voorbeeld van zijn ambtgenoot van buitenlandsche zaken gevolgd en zijne demissie genomen heeft. Het besluit waarbij bevolen wordt, om tot de nieuwe verkiezingen voor de Cortes over te gaan, was gereed.

ENGELAND.

LONDEN, 31 Aug. Over de vraag in hoeverre Sir James Graham op den steun der katholijke en Iersche parlementsleden zal kunnen rekenen, wanneer hij in den vervolge met de zamenstelling van een kabinet mogt worden belast, wordt veel geredetwist in den boezem der vrijzinnige partij, in Ierland. Op een feestmaal te Carlow heeft de pachtersvereeniging, bij monde van den heer Lucas, zich tegen Sir James verklaard; het *Freemans Journal* spreekt in denzelfden geest en herinnert dat hij, eenige jaren geleden, plegtig de beginselen der pachtersvereeniging heeft afgekeurd. Andere parlementsleden, zoo als de heeren Keogh, Sadleir en Reynolds, die de meening uitdrukten van een groot gedeelte der Iersche vertegenwoordigers, herinneren aan de goede diensten, door Sir James Graham bewezen, en geven niet onduidelijk te kennen dat de Iersche Katholijken geheel geneigd zijn om met de Peelisten het eens te worden, indien het hun werd aangeboden. Wat hiervan zij zal spoedig blijken.

— De *Morning Advertiser* bevatte voor eenige dagen beschuldigingen tegen den hertog van Parma. De heer T. Ward, des hertogs gezant te Weenen, schrijft thans aan dat dagblad eenige teregtwijzigingen en verklaart 1°. dat de Oostenrijksche regering zich nog nooit bemoeid heeft met het bestuur des hertogs; 2°. dat hetgeen de *Advertiser* gemeld heeft betreffende de abdikatie des hertogs en van diens overgave der regering in handen van een regent, ten gevolge van misverstand tusschen den hertog en zijne gemalin, eene onwaarheid is; en 3°. dat het pensioen, dat hem door den vorigen hertog is toegekend, hem altijd regelmatig is uitgekeerd.

— De *Dublin Express* berigt, dat de attorney generaal last gegeven heeft om vervolging in te stellen tegen de geestelijken J. Burke en Michael Clune, wegens opruijing tot tegenstand aan H. Ms. troepen in de uitoefening van hun pligt te Six-mile Bridge. Ook zullen nog andere personen vervolgd worden.

— Vrijdag ll. had te Dublin de verkiezing plaats van een opvolger des overledenen kath. Bisschops van Kilmalough, Mgr. French. De verkiezing geschiedde onder de leiding van Mgr. den Aartsbisschop Hale, die in last heeft den uitslag der verkiezing aan het oordeel van Z. H. den Paus te onderwerpen. Dat resultaat is het volgende: de rev. P. Fallon van Kiltanon, *dignissimus*, met 7 stemmen; de rev. [illegible] van Kiltimon, *dignior* met 5 stemmen; de rev. M. Nagle van Kilmadough, *dignus* met 2 stemmen.

— Dezer dagen is in Engeland tot stand gekomen eene maatschappij, met een kapitaal van *f* 120,000, onder den naam van planten-gazlicht-maatschappij.

Het uitvinden en volmaken van zeker toestel, waardoor de oliedeelen uit de planten getrokken en verder tot eene gazsoort bereid worden van veel grootere zuiverheid dan het gas tot dusver uit de steenkolen getrokken, heeft tot de oprigting dezer maatschappij aanleiding gegeven. Dit plantengaz, hetwelk betrekkelijk goedkooper is dan het gewone gaz, terwijl de aanwending minder moeite vereischt dan de gewone olielampen, zal door de maatschappij in de benoodigde kleine hoeveelheden voor partikuliere huizen, openbare gebouwen, vuurbakens, stoomschepen enz, afgeleverd worden.

— De berigten uit Panama loopen tot 1 Augustus. De cholera is bijna geheel van de landengte verdwenen. Het bestaan van buitengewoon rijke goudmijnen was buiten kijf, daar reeds vrij aanzienlijke hoeveelheden van Choco naar Panama en Europa verzonden waren. Naar men zegt moeten ook rijke mijnen aan de Rio Andagade, twee dagreizen van Quibdo gelegen, ontdekt zijn.

— Uit Valparaiso wordt, dd. 15 Julij, gemeld, dat de zilvermijnen voortdurend in een voldoenden toestand verkeeren; op nieuw was een rijke mijn bij de Huasco kopermijnen ontdekt.

— Volgens berigten uit Alexandrië, zal met den tijd de ijzerbaan van daar naar Cairo, waaraan reeds wordt gearbeid, wel denkelijk tot Suez worden verlengd; en wordt deze onderneming niet alleen door de Engelschen bevorderd, maar ook door invloedrijke personen van andere natien, die vermeenen, dat de handel van geheel Europa voordeel daarvan kan trekken.

— De Engelsche Oost-Indische Compagnie heeft besloten, een net van telegraphen-linien in Indie tot stand te brengen, en wel tusschen Calcutta, Agra, Lahore, Bombay, Madras en andere voorname steden, een afstand uitmakende van 3000 mijlen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 1 Sept. De Keurhessische Tweede Kamer is den 27 Augustus eenigen tijd gesloten, omdat het verslag der kommissie voor de herziening der konstitutie nog niet gereed was, en de regering de begrooting eerst in de volgende maand dacht in te dienen.

— De *Zeit. f. Nord-D.* zegt, dat in eene dezer dagen gehouden algemeene vergadering der Katholieke Associatien de oprigting eener katholieke kunstvereeniging werd voorgesteld, om een tegenwigt te geven aan het anti-katholiek streven der vereeniging tot bevordering van Christelijke kunst. Eene kommissie heeft reeds een statuut onderworpen, waardoor de zaak vele deelnemers bij de Katholijken verwerft. De kunst hare ware rigting te geven, is een der bedoelingen van de ontworpen vereeniging, tot wier komité van uitvoering, het bekende lid der Tweede Kamer, Reichensperger behoort alsmede de Keulsche dom-bouwmeester Statz. Dat statuut zal niet eer van kracht zijn en in werking komen, voor dat het de goedkeuring van alle bisschoppen der Duitsche diocesen heeft verkregen.

— De beroemde machinen-fabriek te Karlsruhe, is thans op nieuwe en op meer duurzame grondslagen bevestigd. De tegenwoordige financiele administratie is opgedragen aan eene Kommissie, zamengesteld uit gevolmagtigden van de bankiershuizen Schaffhausen en Oppenheim, te Keulen, Rothschild en Bethmann te Frankfort, en Haber, te Karlsruhe. Tot direkteur der fabriek is benoemd de beroemde werktuigkundige Lantz, die gedurende vele jaren de fabrieken van Cockerill in Seraing en Warschau bestuurde; het door actien bijeengebragte kapitaal bedraagt, met de voorschotten der regering, nagenoeg 2 millioen guldens.

— De Koninklijke Pruissische Akademie van wetenschappen heeft op nieuw de volgende prijsstof opgegeven: »Een onderzoek van den turf, inzonderheid met het oog op de aanwending van dien en van de asch daarvan als meststof." Deze prijsvraag was reeds in 1849 uitgeschreven, om in den loop der drie eerstkomende jaren te worden beantwoord, doch de akademie heeft daarop nog geen antwoord ontvangen.

— Door de onderscheidene stoomvaart-maatschappijen, reeders en schippers op den Rijn, zijn bij de centrale kommissie der Rijnscheepvaart, thans te Maintz zitting houdende, zeer nadrukkelijke vertoogen ingediend tegen het bouwen van eene vaste brug over dien stroom te Keulen, als hoogst nadeelig voor het vrije verkeer en de scheepvaart, en hebben zij daarbij de Pruissische regering aansprakelijk gesteld voor de verliezen, die daaruit voor hen moeten ontstaan.

— Aan den voorzitter der Bonds-kommissie voor de marine is onlangs door een instrumentmaker te Frankfort, eene mededeeling gedaan omtrent de uitvinding van een nieuw stelsel van propulsie voor schepen van alle grootte. De machine, welke aan alle schepen kan worden aangebragt en de snelste beweging, zelfs cirkelvormige, gedurende uren lang op dezelfde plaats veroorlooft, zelfs weinig kosten zal en eene geringe ruimte inneemt, is hoogst eenvoudig. De uitvinder is uitgenoodigd zich over Weenen naar Triëst te begeven, om proeven met zijne machine te nemen. Hij verlangt tot eenige belooning, een octrooi voor eene reeks van jaren, in Oostenrijk en de overige Duitsche Staten.

BERLIJN, 31 Aug. Het antwoord der Pruissische regering op de verklaring der Staten van de Darmstadter Koalitie is nog niet vastgesteld, en er heeft dan ook nog geen nadere bijeenkomst der tolkonferentie plaats gehad. Voortdurend blijft men beweren, dat de Hannoversche regering, in het behoud der tolvereeniging groot belang stellende, van haren kant het mogelijke doet om te voorkomen, dat aan het bedoelde antwoord eene strekking gegeven werd, die het afbreken der onderhandelingen ten gevolge zou kunnen hebben.

— In de zitting van het Tol-Kongres van gisteren heeft Pruissen zijn antwoord op de jongste nota der Darmstadter Koalitie medegedeeld. Pruissen volhardt, ten aanzien van het handelsverdrag met Oostenrijk, bij zijne vroegere verklaringen. Het erkent niet, dat het noodig is over de grondslagen van dit verdrag te beraadslagen voor de vernieuwing en de uitbreiding van het Tolverbond; het kan niet toestemmen, dat die vernieuwing geschiede voor een tijdvak van minder dan 12 jaren. Den 1 Okt. is vastgesteld als de laatste termijn ter indiening van een beslissend antwoord door de Koalitie. Hannover, Brunswijk, Oldenburg en de Thuringsche Staten hebben zich aan deze verklaring aangesloten.

— Den 6den dezer is de Oostelijke spoorweg van Berlijn tot Dantzig, plegtig door Z. M. den Koning van Pruissen geopend, en te dier gelegenheid reikte Z. M. den minister van koophandel von der Heijdt, de ster der orde van den Rooden Adelaar eigenhandig over.

WEENEN, 30 Aug. Van af 1 Sept. zal de drukpers door het gansche Rijk nog alleen maar aan de wet onderworpen zijn. Vroeger was zij dit aan de militaire overheid in de plaatsen, die zich in staat van beleg bevonden.

— Men beschouwt hier de verklaring der Darmstadter Koalitie van 21 Aug. te Berlijn als een stap van toegevendheid, en men hoopt dat de Pruissische regering daaraan zal beantwoorden.

— Het plan tot den aanleg van een spoorweg van Töplitz naar Aussig, is reeds door den Keizer van Oostenrijk goedgekeurd en zal eerstdaags ten uitvoer gebragt worden; desgelijk twijfelt men bijna niet meer, of de Weener-Glögnitzer Spoorweg zal door de regering overgenomen worden.

ITALIE.

De brief, waarbij de gouverneur van het paleis des konings van Sardinie, namens den koning, graaf Cardenas van zijn titel van edelman van het hof ontzet heeft, was van den volgenden inhoud: »Hoewel de koning niemands gevoelens aan banden wil leggen, zoo heeft toch het artikel tegen zijn ministerie, voorkomende in de *Armonia* van 7 Augustus, hem zeer mishaagd, bijzonder dewijl gij daaraan nog een bijzonder gewigt hebt willen bijzetten, door de bijvoeging van uwen titel van edelman van het hof. Ik heb dus van den koning in last, om u het ongenoegen van Z. M. te betuigen, voor de beleediging zijn ministerie aangedaan, met bijvoeging, dat gij op bijzonderen last des konings van dezen uwen titel zijt ontzet."

Van wege de Sardinische regering is bekend gemaakt dat zij besloten heeft, het aanleggen van een spoorweg in Savoye uit te besteden, en worden alle gegadigde ondernemers, kapitalisten en maatschappijen uitgenoodigd, hunne aanbiedingen overeenkomstig de [illegible] vastgestelde bepalingen in te zenden. De aan te leggen spoorweg zal te Modena aanvangen en over Chambery en Annecy tot aan de grenzen van het kanton Geneve loopen, alwaar de werken zoo zullen moeten ingerigt worden, dat de spoorweglijnie zonder bezwaar tot aan de stad Geneve kan voortgezet worden.

Op Sicilië is eene zamenzwering ontdekt, welke haar middenpunt te Castro Giovanni heeft, en in betrekking staat met den beruchten Ruggiero Settimo, hoofd van het revolutionnair gouvernement, en thans op Malta voortvlugtig. De zamenzwering schijnt tot in het leger vertakkingen te hebben gehad.

STADSNIEUWS.

In de 218de Staats-Loterij zijn in de 1e Klasse bij de 3e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 7476 *f* 1250, N°. 8829, 13952, 1 757 en 16993 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 2 September.

BEVALLEN (31 Aug.) E. Groote, [illegible]

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 1 Sept. Rogge Verkocht in entr. *f* 143/2 à Archangel *f* 168 l/m.; in cons.: 145/2 à Koersche *f* 196 kont., *f* 197 t/w. — Moutwijn *f* 14,00; Jenever *f* 17,50; Amst. Proef *f* 18,75, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 31 Aug. *Koffij.* Er zijn gedaan 5,000 b. Domingo, tot gesouteneerde prijzen. Van Brazil en Java zijn eenige honderden balen gedaan tot ferme prijzen.

Granen. Onveranderd.

Rijst. Er zijn gedaan 1100 z. Arracan *cleaned* [illegible]

LONDEN, 31 Aug. *Ruwe Suiker.* In Vreemde is gedaan eene lading Havana van 2620 k. N°. 17 en 2420 voor Triest; 200 k. bloud Havana en 200 k. bruine Bahia hebben nemers gevonden.

Koffij. Er zijn gedaan 203 z. en 250 b. Plantage Ceylan tot vorige prijzen. Native wordt genoteerd 43 s. 6 d. à [illegible]

LIVERPOOL, 30 Aug. *Katoen* De verkoop bedraagt 7000 b. De aanvoer bedraagt sedert Donderdag 15,000 b. De markt sloot ferm.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds			1 SEPT. 4½ u. gebl.	2 SEPT.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.			$64\frac{2}{16}$	64⅝	$64\frac{11}{16}$	$64\frac{11}{16}$
Dito Dito	3	»	$77\frac{9}{16}$	77⅝		
Dito Dito	4	»	97⅜	97⅛	97⅜	97⅛
Dito Obligatien O. I.	4	»	96¾			
Amortis. Syndic.	3½	»	95⅞			
Handel-Maatschappij	4½	»				
Aand. Rijn-Spoorweg.	»	»	101½			
Aand. Holl. S. M.	»	»				
Obligatien	»	»				
BELGIE, Obligatien 1844	»	»				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	»	$52\frac{9}{16}$			
Dito bij Rotsch. en Volksv.	»	»	$52\frac{13}{16}$	52⅞	$52\frac{15}{16}$	
FRANKRIJK, Obligatien.	3	»	71⅜			
SPANJE bij *Ardoin* 1835.	5	»				
Dito Nieuwe	1	»				
Dito 2/m. Beurveil.	»	»	22⅞	22⅞	$22\frac{15}{16}$	
Dito	3	»	49⅝	$49\frac{9}{16}$		
Dito Binnenl. 2400 P.	»	»	$44\frac{11}{16}$	$4 \cdot \frac{11}{16}$	$44\frac{13}{16}$	44¾
Coup. Bewijzen.	»	»				
Amortisable Schuld		»		$6\frac{1}{16}$		
PORTUGAL te Londen	5	»	$42\frac{3}{16}$			
Dito Dito	4	»	$38\frac{11}{16}$	$38\frac{13}{16}$		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	109⅛			
Dito Dito 1828 en 1829	»	»	108	107⅞		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»				
Dito	4½	»				
Dito bij *Hope*	4	»	91⅞	91⅜		
Dito bij *Stieglitz en C°*,	»	»	$91\frac{3}{16}$	9 ⅛		
Dito bij id. 5de Serie.	4	»				
Cert. te Hamburg.	5	»				
Inschrijving in Assignat.	6	»				
Cert. van dito	»	»		72¾		
POLEN, Aand. à fl. 500	»	»				
Dito met Lot. » 300		»				
AMERIKA, Bank-Actiën		»	4½	$4\frac{7}{16}$		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*						
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.		78¼	77¾	77⅞	
Dito 1847	2½	»	40½	40½		
Dito 1831	2½	»	40¼	$40\frac{3}{16}$	40¼	
Dito Nieuwe	5	»	90⅝	90⅞	90¾	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	»	»				
Dito	4	»	69	69		
Letter B	5	»	$90\frac{3}{16}$	90½	$90\frac{9}{16}$	
Aand. met Loting fl. 500	*f*					
Nieuwe dito » 250		»				
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer* 5 pCt.						
BRAZILIE te Londen 1824	5	»	100¼	100¼		
Dito Leening 1843	5	»		100½		
Dito £ 200		»				
PERU	5	»				
MEXICO Nieuwe		»	26⅞	$26\frac{15}{16}$	$27\frac{5}{16}$	27¼
VENEZUELA à £ 100	3½	»	43⅛			
GRENADA à £ 100	2	»	23⅛	23⅜		
ECUADOR à £ 100		»	4¼	$4\frac{3}{16}$	$4\frac{5}{16}$	

Polen, Cert. 4 pCt. 86; Louisiana 5 pCt. 101⅝, Grenada uitgestelde 12[illegible]

Met uitzondering van 4 pCt., welke lager verhandeld werden, blijven onze Binnenl. fondsen nagenoeg als gisteren. In Buitenl. fondsen was handel en variatie wederom zeer onbeduidend. Alleenlijk waren Mexikanen met veel koopers ½ pCt. hooger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f*	56½		Livorno	2/m. *f*	38⅞
„	zigt „	56¾		Napels	„ „	81⅛
Bordeaux	2/m. „	$56\frac{5}{16}$		Petersburg	„ „	1,86
„	½/m. „	$56\frac{7}{16}$		Weenen	6/w. „	30
Madrid	3/m. „	246		Augsburg	„ „	35⅜
Cadix	„ „	246		Frankfort	„ „	98¾
Seville	„ „	242		Hamburg	2/m. „	$35\frac{5}{16}$
Bilbao	„ „	243		„	zigt „	$35\frac{9}{16}$
Lissabon	„ „	42		Londen	2/m „	11,87½
Porto	„ „	42		„	zigt „	11,92½
Genua	2/m. „	46⅝		Rotterdam	„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 1 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 55¾; 1840, 5 pc. —; 1848, —; 1852, —; Spanje Ard. 1 pc. $22\frac{7}{16}$; Binnenl. 3 pc. 44¾; Coupons —; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 31 Aug. Fransche 3 pc. 75,80; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 104,75; Schatk. —,—; Bank-Actien —,—; Belg. 1840, 5 pc. 102; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. 104,30; Spanje, Buitenl. 3 pc. 49; Binnenl. 3 pc. 44; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 1020,—; 1849, —,—; 1851, 980,—; Haïti 325,—; Rom. Leening 1850, 97½.

MADRID, 26 Aug. Spanje 3 pc. 45⅞; Ardoins 1 pc. 23; Uitg. Schuld 5¾; Coupons 1¾.

LONDEN, 31 Aug. Cons. kont. 100 a 100⅛; op tijd 100 a 100½; Belg. 102¼ a 102¾; 1829/39 102¼ a 102¾; Den. 3 pc. 82½ a 83½; 5 pc. 107 a 108; Ecuad. 4¾ a 5; Gren. 23⅞ a 24; Uitgest. 12¾ a 13; Mexiko — a —; Nieuwe 25¼ a 26; Peru 4½ pc. 102 a 103; Uitgest. 59½ a 60; Rusl. 1822 5 pc. 120½ a 121½, (N.) 4½ pc. 103½ a 104½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 37½ a 38; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22¾ a 23; 3 pc. 49½ a 49¾; Coup. cert. 3 a 3½; Passive 6 a 6⅛; Holl. 2½ pc. 65 a 65¼; id. 4 pc. 99 a 99½; Venez. 43 a 44; Uitg. 16 a 17.

WEENEN, 30 Aug. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 96¼; Bank-Actien 1348.

BERLIJN, 31 Aug. Schuldbr. 3½ pc. 95; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 98¼; Pools. 4 pc. 91¼; Loten fl. 500 22 id. fl. 300 152½; id. fl. 500 92; Amsterdam [illegible]; id. 2/m. 142¼p.

HAMBURG, 31 Aug. Rusl. Eng. Leen. 112½; Stiegl. 4 pc. 91½; Spanje, Ard. 5 pc. 21½; Binnenl. 3 pc. 42.

FRANKFORT, 31 Aug. Met. 5 pc. 81⅝; 4 pc. 65⅞; 2½ pc. 42; Bank-Actien 1372; Darmst. Loten fl. 50 90¾; id. fl. 25 31½; Badensche Loten fl. 50, 66⅜; id. fl. 35, —; Nassausche 28¾; Holl. 2½ pc. 64⅝; Werk. Sch. 4 pc. 97½; Sijndic. 3½ pc. 95½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Het schip Drie Vrienden, kapt. Noordhoek Hegt, van Batavia herwaarts gedestineerd, is heden morgen in Texel binnengekomen.

MAURITIUS, 29 Junij. Het schip Rhijn, kapt. Brandligt, van Batavia naar Amsterdam, alhier binnengeloopen, is lek.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 1 Sept. H. F. Zeijlstra, Komeet, Maracaibo. - A. van Aken, Henderika Dorothea, Rochefort.

HELVOET, 1 Sept. Luit. 1e kl. de Ruijter de Wildt, Ternate, Nederl. Oorlog Schooner, Suriname. - G. F. Bus, Nijverheid, Batavia. - J. H. Stoelman, Groningen, Nickerie. - W. C. Kool, Maracaïbo. Porto Plata. - T. van Rossen, Witte Corneliszn. de With, New-York.

BROUWERSHAVEN, 31 Aug. Muntendam, Willem I, Batavia naar Rotterdam.

UITGEZEILD:

TEXEL, 1 Sept. J. Hansens, Neerlands Welvaren, Marseille.
HELVOET, 1 Sept. G. den Breems, Trekvogel, Villanova.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 29 Julij, op 13° N. Br., 25° W. L., J. C. J. van Speyk, kapt. Noltee, van Rotterdam naar Batavia.

Kapt. Nap, van Akyab in Helvoet binnen, rapporteert gepraaid te hebben: Den 3 Aug., op 21° 15' N. Br., 31° 26' W. L. Cortgene, kapt. Scott, van Suriname naar Batatavia. Den 27 Aug., op 49° 25' N. Br., 5° 33' W. L. Adm. Zoutman, kapt. Henrichs, van Rotterdam naar Batavia. Gerardus Jacobus, kapt. Ruysch, van dito naar dito.

Kapt. Cool, van Porto Plata in Helvoet binnen, rapporteert gezien te hebben: Den 30 Aug., bij Portland, Oost-Indie, kapt. Mos, van Amsterdam naar Liverpool; alles wel aan boord

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Willem I, Muntendam: 11775 b. Koffij; 1073 kann. Suiker; 999 sch. Tin, 5329 boss. Bindrottingen, N. H. M.

AKIJAB, Scandinamen, Odelmarek: 6991 z. Rijst, A. Ellerman.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 2 Sept. in lading naar:

Keulen	D. Hoogeweg, Prins Emil.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Mainz	W. Hupert, Mainz N°. 7.
Ludwigh. & Heilbr.	J. G. Fenster, Mein Vergnugen.
Dusseldorp & Neus	J. W. Wilson, Niederrein N°. 9.
Manheim	A. Baudum, Urania.
Frankf. & Coblenz	N. Weingaetner, Frankfort N°. 26.

AMSTERDAM, 1 Sept. vertrokken:

Manheim	J. H. Seill, Stad Amsterdam.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.

KEULEN, 30 Aug. aangekomen:

Kapt. Holz, van Amst., met 4388 c.; J. W. F. Wilson, v. id. met 3846 c.; Berns, v. id. met 4897 c.; H. W. Michels, van Rott. met 2610 c.; Demmer, van id. met 6972 c.; Scholten, van id. met 4639 c.; J. Hell, v. Dordt met 1742 c.

Rijnhoogte	ARNHEM 1 Sept.	3 el 20 duim.
	KEULEN 1 „	13 vt. 10 „

ERRATUM. In ons N°. van gisteren, 1e bl. 2e k. r. 29 v. b. gelieve men te lezen: „*Sonderbunds* kantons," in plaats van „*kantonnale* kantons."

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever